

درس اول، دیابت

دیابت یک بیماری مزمن، پیچیده بوده که نیازمند مراقبت های پیوسته ی گروه پزشکی برای کنترل قند می باشد. آموزش و حمایت از خود مدیریتی بیماران توسط گروه درمانی دیابت نقش اساسی در جلوگیری از عوارض حاد دیابت داشته و به علت کاهش عوارض دیررس دیابت می باشد (در بحث های بعدی توضیح داده خواهد شد)

تشخیص

- ۱- اگر فردی با رعایت ناشتایی ۸ ساعته میزان فند ناشتای او ۱۲۶ یا بیشتر از آن باشد.
- ۲- اگر فردی قند ۲ ساعت پس از تست تحمل گلوکز (یهنی استفاده از ۷۵ گرم گلوکز حل شده در آب) ۲۰۰ یا بیشتر در آن باشد یا
- ۳- میزان هموگلوبین گلیکوزیله (A/C) که توضیح آن در ادامه بحث ها خواهد آمد) و به اصطلاح ساده قند سه ماهه، بیشتر یا مساوی ۶/۵ درصد باشد یا
- ۴- بیمار با نشانه های کلاسیک افزایش قند- هیپر گلیسمی- شامل پر نوشی، پر ادراری و پر خوری همراه با کاهش وزن یا افزایش بحرانی قند در یک نمونه ی تصادفی ۲۰۰ یا بیشتر از آن باشد، فرد مبتلا به بیماری دیابت است.

تقسیم بندی:

- ۱- دیابت نوع یک به علت تخریب خود ایمنی سلولهای بتا، این سلول ها ی در لوزالمعده یا پانکراس قرار داشته وهورمون انسولین را برای کنترل قند ترشح می نمایند. این تخریب معمولاً کامل بوده وبعلت کمبود مطلق انسولین می باشد.
  - گاهی تخریب این سلول ها می تواند روند تاخیری داشته می تواند دیابت نوع ۱ در سنین بالاتر تظاهر پیدا کند.
- ۲- دیابت نوع دو به علت روند تخریب یتا هسته ی سلول های بتا در ترشح انسولین که در این بیماران زمینه ی مقاومت به انسولین نیز وجود دارد (توضیحات بیشتر در باره ی مقاومت انسولین در ادامه خواهد آمد)
- ۳- انواع خاص دیابت به علل دیگر مثل عوامل ژنتیکی، بیماری پانکراس (لوزالمعده) داروها (دیابت ایجاد شده توسط مواد شیمیایی)
- ۴- دیابت دوران حاملگی که درسه ماهه دوم وسوم حاملگی تشخیص داده می شود لازم به ذکر است خانم حامله نباید قبل از حاملگی دیابت داشته باشد وگرنه تشخیص دیابت حاملگی نادرست خواهد بود.
  - بیماری دیابت نوع یک ودو، بیماری غیر همگون است که نشانه های بالینی وپیشرفت بیماری ممکن است در افراد مختلف بصورت متفاوتی میباشد. اگرچه تقسیم بندی بیماری در جهت برنامه ریزی درمانی است. اما در پاره ای از افراد، مشخص کردن نوع ۱ و نوع ۲ بیماری مشکل بوده وممکن است در هنگام تشخیص دقیق نباشد.
  - بیماری دیابت نوع دو بیشتر در افراد بزرگسال ونوع یک بیشتر در نزد بچه هاست ولی همیشه این چنین نبوده ودر کودکان ده، دوازده ساله چاق دیابت نوع دو دیده شده ودیابت نوع یک را می تواند در افراد بزرگسال با تظاهرات بالینی متفاوت مشاهده کرد

- رخداد معمول در دیابت نوع یک با نشانه های پراداری و پرنوشی بوده و در یک سوم بیماران با کتواسیدوز دیابتی (توضیح و در درس های بعدی) می باشد. تظاهرات بالینی در دیابت نوع ۲ متفاوت تر بوده و طیف گسترده ای را شامل می شود، از بی علامتی تا کتواسیدوز دیابتی، که در نژادها و قومیت های جهانی متفاوت می باشد.
- باید توجه داشت دیابت نوع یک می تواند در بزرگسالان هم تظاهرات بالینی متفاوت داشته و نوع دو در نزد کودکان به ویژه با وزن بالا خود را نشان دهد. بطور کلی هر دو نوع بیماری را می توان در تمام گروه های سنی مشاهده کرد.
- در هر نوع بیماری فاکتور های ژنتیکی و محیطی متعددی وجود دارد که منجر به کاهش تعداد سلول های بتا (تولید کننده انسولین در پانکراس) و یا عملکرد آن ها می شوند که نتیجه آن بالا رفتن قند خون (هیپر گلیسمی) خواهد بود. با بالا رفتن قند ، تمام انواع دیابت در معرض خطر عوارض دیابتی قرار می گیرند (اهمیت تشخیص درست و بموقع و مهمتر از آن شروع در مان مناسب)

اگرچه مسیر پیشرفت بیماری در افراد باهم متفاوت است.

پایان درس اول

دکتر حمید اصغرزاده

متخصص داخلی

* درس های دیابت ۱ هر هفته یکبار در سایت بیمارستان آذربایجان مطالعه و سوالات خود را در قسمت ارتباط با ما جهت بررسی و پاسخ دهی مطرح فرمایید.

درس بعدی (انسولین)